

Skolēnu un jauniešu neformālā izglītība

DK mežsaimniecības nodaļā, Grobiņas nodaļa

Sagatavoja: Dienvidkurzemes mežsaimniecības konsultante:

Agrita Šēnberga 29285111

2021_februāris

Attēls:A.Šēnberga

Pirmskolām no 3-7 gadus jauniem bērniem. (Nodarbības ilgums 1-1.5 h)

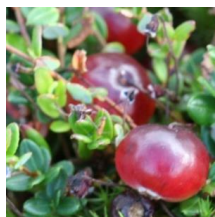

MEŽA KONSULTĀCIJU
PAKALPOJUMU CENTRS

Mērķis ir rosināt bērnos atbildību pret vidi, vairojot izpratni par vērtīgo un lieko dabā. Bērni kopā ar pedagogu programmas ietvaros soli pa solim atklāj dažādus meža noslēpumus :

- sajūtu maisiņi (maisīņos ievietoti dažādi čiekuri, rieksti, zariņi, kastaņi, zīles, koku lapas)
- koku atpazīšana tuvumā esošajā dabā
- mīklu minēšana (sagatavoti pie MKPC konsultanta)
- dažādu sēņu un ogu atpazīšana (sagatavots pie MKPC konsultanta)
- iejušanās meža tēlos (pārgērbjoties –iesaistās rotaļās-MKPC sagatavotos apģērbos)

Atpazīstam ogas

Atpazīstam sēnes

Nosvītrojam neēdamās sēnes.

Attēli:A.Šēnberga

Mīklas

- Kas tas ir? Kapeika uz kapeikas, Naudas ne graša-čiekurs
- Šņāc un kust, tomēr paliek uz vietas-birztala
- Mūsu māsiņai ik vasaras svārki trīc-Apse
- Sarkans galdiņš uz vienas kājiņas-mušmire
- Riekstgrauzis bez spārniem laižas-Vāvere
- Kas kaļ bez laktas un rokām-Dzenis
- Maza mājiņa meža vidū, pilna čaklu darbinieku-skudru pūznis
- Es mežā citiem līdzīga, bet mājās pārāka-Egle
- Melna gotiņa zīda diegā piesieta-Mellene
- Zaļš kā zāle, balts kā sniegš, melns kā ogle-leva
- Ir kā kamols-nav kamols, ir kā dadzis-nav dadzis-Ezis
- Sarkana gotiņa zīda diegā piesieta-dzērvēne
- Mazs mazs puisītis noplīsuši bikšu gali-rieksts
- Stabiņš sūnās, galdiņš virsū-sēne

Sākumskolām no 1.-4.klasei.

Lai skolēni novērtētu tuvākās apkārtnes dabas bagātības un iepazītu savu zemi, MKPC darbiniekam vismaz viena no mācību stundām bērniem jānovada ārā – skolas pagalmā, parkā vai mežā pie skolas, izmantojot pieejamos dabas materiālus. :

Mērķis-sniegt zināšanas skolniekiem par procesiem dabā un mežā, veicināt interesi par mežkopja profesiju.

Programma piedāvā:

- darba lapas ar praktiskajiem uzdevumiem (MKPC konsultanta sagatavotas)
- mīklu minēšana (sagatavoti pie MKPC konsultanta)
- dažādu sēņu un ogu atpazīšana (sagatavots pie MKPC konsultanta)
- interaktīvā spēle –Meža tēli

Sākumskolām no 1.-4.klasei.

Individuālais darbs mežā vai skolas apkārtnē
Nodarbība skolēniem par kokiem.

Nodarbības vieta –skolas teritorija vai mežā
nodarbības ilgums ~ 1h

- 1.Izvēlēties koku (raksturot to)
- 2.Izmerīt koka apkārtmēru. (izmantojot auklu, kuru pēc tam izmēram ar mērlentu pie konsultanta)
- 3.Imērīt koka apkārtmēru ar sprīžiem
4. Izmērīt koku apkārtmēru ar pēdām (apejot kokam apkārt)
- 5.Izmērīt koka augstumu (izmantojam konsultanta mērinstrumentus)
6. Kādi koki aug līdzās jūsu izvēlētajam kokam(2m attālumā)

Paldies, esat veiksmīgi pabeiguši uzdevumu !

Sākumskolām no 1.-4.klasei.

- Rodam priekšstatu par meža stādīšanu
- Iepazīstam stādus un instrumentus ar kuriem atjaunojam mežu

Attēli:A.Šēnberga

MEŽA KONSULTĀCIJU
PAKALPOJUMU CENTRS

Pamatskolai no 5.-9.klasei.

Mērķis ir veicināt skolēnu izpratni par meža attīstības un apsaimniekošanas ciklu - sākot no jaunaudzes, beidzot ar mežizstrādi.

Tāpat nodarbību programmas veicina skolēnos izpratni par koku, sūnu, ķērpju, augu un dzīvnieku sugu dažādību Latvijas mežos. Nodarbības veicina skolēnos interesi par mežkopja profesiju un iepazīstina ar dažādiem šīs profesijas ikdienā izmantotajiem instrumentiem, un to praktisku pielietojumu.

Daļa no nodarbībām piemērotas iekštelpām, savukārt daļu no tām paredzēts īstenot ārā – skolas pagalmā, parkā vai mežā, kā arī apvieno praktisku darbošanos ar teorētiskām zināšanām.

Pamatskolai no 5.-9.klasei.

Praktiskās nodarbības āra apstākļos:

- Koku augstuma noteikšana:
 - izvēlamies koku
 - ar konsultanta augstummēru nosaka koka augstumu

Attēli:A.Šēnberga

Pamatskolai no 5.-9.klasei.

Praktiskās nodarbības āra apstākļos:

- Koku caurmēra noteikšana:
 - izvēlamies koku
 - ar konsultanta dastmēru nosaka koka caurmēru

Attēli:A.Šēnberga

Pamatskolai no 5.-9.klasei.

Praktiskās nodarbības āra apstākļos:

- Koku vecuma noteikšana:
 - izvēlamies koku
 - ar Preslera pieauguma svārpstu bērniem tiek izstāstīts kādā veidā tiek noteikts koka vecums

Pamatskolai no 5.-9.klasei.

Praktiskās nodarbības āra apstākļos:

- meža ogu atpazīšana
- meža sēņu atpazīšana
- krustvārdu mīklu minēšana par mežu

Attēli:A.Šēnberga

Pamatskolai no 5.-9.klasei.

		1																	
		P																	
	Č	4				R													
					2	E													
				3	O														
				10	2														
			4	A		S													
								5	K		6		Ķ						
				6	1			P											
		7				D													
		7				Z	8		Ļ		3								
		Ē																	
9		Z			5														
Atslēgas vārds		A				J	A				A		A						
		1		2	3	4		5			6		7						

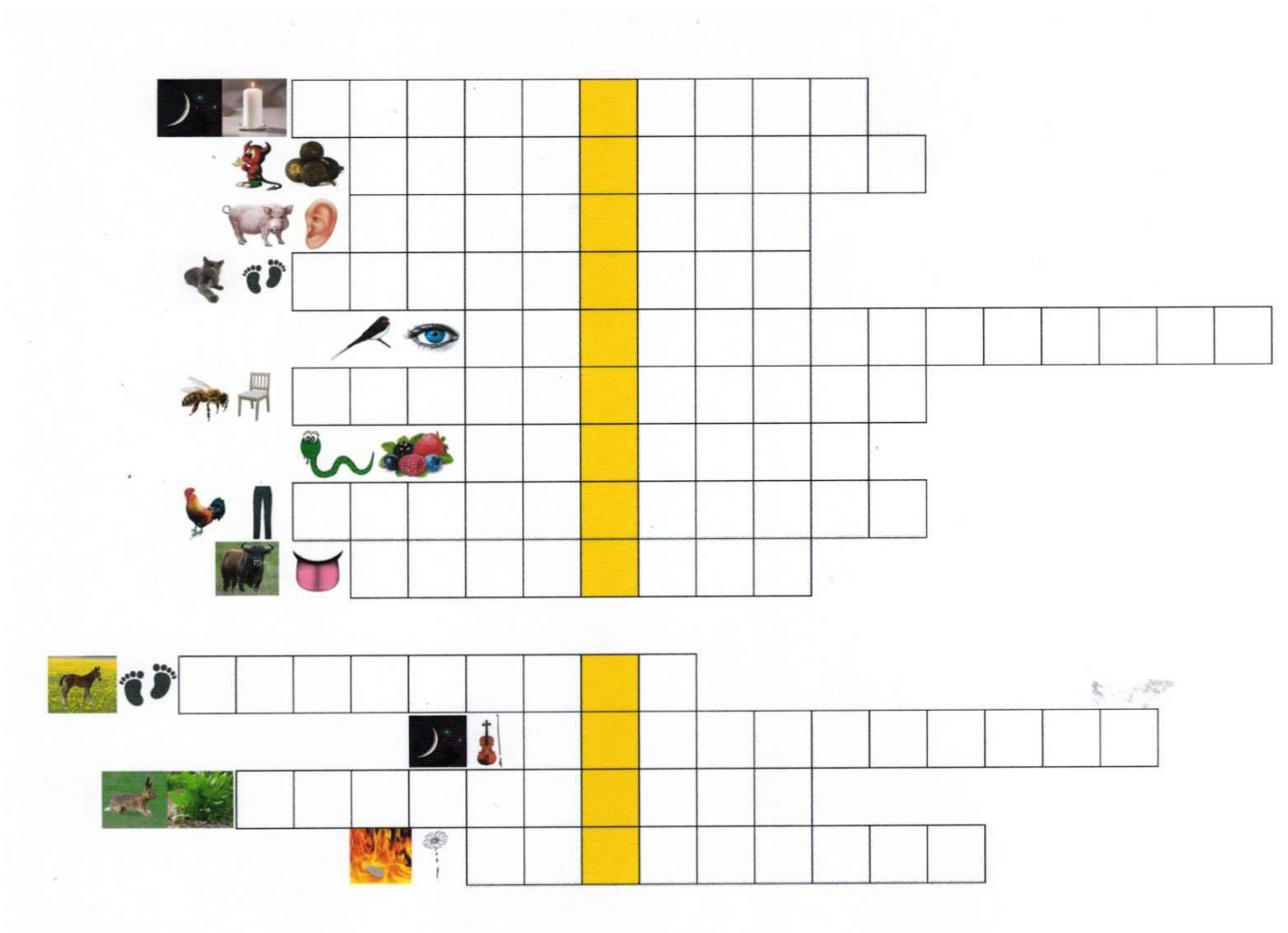
Pamatskolai no 5.-9.klasei.

Krustvārdu mīklas

1	Gara, slaida māšiņa, simts adatu mugurā
2	Ziemā un vasrā zaļi svārki mugurā
3	Koks, kurš pavasarī vēlu salapo
4	Mūsu māšiņai ik vasaru svārki trīc
5	Zaļa vistiņa, melnas oliņas: zaļš ziemu un vasaru
6	Koks, kas veido skaistas alejas un simbolizē sievišķību
7	Liels, garš vīrs šķērsām svārki mugurā
8	koks no kura iegūst saldu sulu un sīrupu
9	Koks, kas simbolizē varenumu, spēku
10	Koks, kuram rudeni sarkanas ogas

Pamatskolai no 5.-9.klasei. Atmini krustvārdu mīklu.

Atslēgas vārds (no dzeltenajiem laukumiņiem) _____

The crossword puzzle grid features a central vertical bar of yellow squares. Clues are provided with small images:

- Top row: Moon and candle.
- Second row: Cow and duck.
- Third row: Pig and ear.
- Fourth row: Cat and paw prints.
- Fifth row: Sparrow and eye.
- Sixth row: Bee and chair.
- Seventh row: Snake and berries.
- Eighth row: Rooster and pants.
- Ninth row: Cow and underwear.
- Tenth row: Horse and paw prints.
- Eleventh row: Moon and violin.
- Twelfth row: Dog.
- Thirteenth row: Deer.
- Fourteenth row: Fire and dandelion.

Pamatskolai no 5.-9.klasei.

Atrodi Latvijas putnu sugas

b	p	ū	c	e	u	l
m	o	r	ī	s	d	o
i	d	d	r	t	a	r
e	l	z	u	r	z	č
c	i	e	l	a	v	a
c	h	n	i	z	i	k
b	s	i	s	d	r	s
m	j	s	h	s	b	t
k	a	i	j	a	u	e
ū	p	i	s	ī	l	i
p	ē	r	g	l	i	s
v	a	n	a	g	s	k

Pamatskolai no 5.-9.klasei.

Pamatskolai no 5.-9.klasei.

1. Uzdevums. CIPARU, KAS ATBILST KRĀSAINAM ATTĒLAM, IERAKSTI APLĪTĪ PIE NOSAUKUMA UN KVADRĀTĀ PIE PAREIZĀ APGALVOJUMA.

☐	ZELTGALVĪTIS	☐	LOTI IZVEICĪGS PUTNS. KAD MAIJA MĒNESĪ SĀK POGOT, TAD VISIEM PATĪK TĀ DZIESMAS.
☐	PŪCE	☐	NAKTS PUTNS, KAS LIDO BEZ SKAŅAS. DŽĪVO KOKU DOBUMOS, GALVU VAR PAGROZĪT TĀ, KA LIELĀS ACIS REDZ, KAS NOTIEK AIZMUGURĒ.
☐	DZENIS	☐	KALŅOT KOKU, NO MIZAS APAKŠAS IZVELK KUKAIŅUS. KAĻ DOBUMUS, MEŽĀ VAR ATRAST VIŅA DARBŅĪCU - ČIEKURU KALVES.
☐	SĪLIS	☐	VISMAZĀKĀKĀS PUTNIŅŠ LATVIJĀ, SVĒR 5-7 GARMUS, GALVAS VIDU ROTĀ PA PLĀTU, DZELTĒNA KRĀSU JOSLU.
☐	LAKSTĪGALA	☐	IEDĒJ OLAS CĪTU PUTŅU LĪGZDĀS. LAI ATBRĪVOTU VIĒTU SAVĀM OLĀM, CĪTU PUTŅU OLAS IZMET ĀRPUS LĪGZDĀS. SKAĻI KŪKO PAVASARĪ.
☐	DZEGUZE	☐	PROT ATDARINĀT CĪTU PUTŅU BALSĪS MEŽĀ UN AR SKAĻU BRĒCIĒŅU BRĪDĪNA CĪTUS MEŽĀ IEMĪTNĪEKUS. VĀC OZOLZĪLES UN LAZDU RĪEKSTUS, TOS IERŪK ZEMĒ.

Pamatskolai no 5.-9.klasei.

Atšifrē sēņu nosaukumus:

1.	KARABAVIS	
2.	ŠINĪVIL	
3.	LAZĒRBEPS	
4.	ŠUAP KASBE	
5.	LEGAINES	
6.	CENCEŪS	
7.	CENELMES	

Iepazīstināt ar koku sugām Latvijā, izmantojot spēli Kokotājs Nodarbības ilgums ~ 30 min.

MEŽA KONSULTĀCIJU
PAKALPOJUMU CENTRS

- Bērzs - Atpazīstam pēc nokarenajiem zariem un balti pelēkās mizas - tāss. Bērzu izmantojam pirtsslotu izgatavošanai. Un galvenokārt izmantojam finiera rūpniecībā, jo koksnei piemīt labas mehāniskās īpašības un tā ir cieta.
- Liepa – Atpazīstama pēc plašā un smalkā zarojuma un pelēkās mizas. Liepas koksnes plaši tiek izmantota kokgriezumu izgatavošanai, dažādām koka karotēm, bļodām utt.
- Kļava – Kļavas izceļas citu koku vidū ar savu bagātīgo lapu vainagu, un ar brūni pelēko saplaisājušo mizu. Viegli atšķirt pēc lapām. Kļavas koksne plaši tiek izmantota mūzikas instrumentu izgatavošanā. Izmanto arī mēbeļu ražošanai.
- Melnalksnis – Melnalksni ir viegli atšķirt pēc melnās mizas un arī pēc mazajiem čiekuriņiem, kas veidojas sievišķajām spurdzēm pārkoksnējoties. Tā kā melnalksnis labi panes mitrumu to plaši izmanto mucu un dažādu kausiņu ražošanā, kā arī galdniecībā.

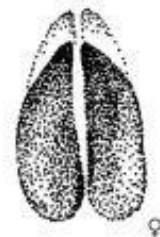
Iepazīstināt ar koku sugām Latvijā, izmantojot spēli Kokotājs Nodarbības ilgums ~ 30 min.

- **Osis** – Osi viegli atpazīt pēc plašā vainaga, īpatnējām lapām un melnajiem pumpuriem, kas veidojas zaru galos. Osis ir plaši izmantots mēbeļu ražošanā izturīgas durvis, hokeja nūjas kā arī grīdas segumi. Ļoti labi saskatāmas gadskārtas.
- **Apse** – Viegli atpazīt pēc gaiši pelēkās mizas un ļoti trauslajiem zariem. Apse tiek izmantota celulozes un papīra rūpniecībā, sērkociņu ražošanā, jo nav sveķi un nekūp.
- **Priede** – Priedi atpazīstam pēc krevainās mizas, skujām un vainaga, kas vecākiem kokiem veidojas stumbra augšpusē. Plaši tiek izmantota būvniecībā un mēbeļu ražošanā.
- **Ozols** – Ozols viegli atpazīstams pēc zarojuma, kurš veidojas spēcīgs un ovālveida. Izmanto mēbeļu rūpniecībā, koksnes ir ļoti izturīga, to izmanto masīvkoka mēbelēs, durvīs, grīdās utt.. Un Ozola malka ir izteikti sildoša.
- **Egle** – mūžzaļš koks, skujas paliks brūnas un nobirs tikai tad kad koksne atmirs un sāksies trupe. Plaši izmanto liektu konstrukciju izgatavošanā, zāgmateriālu ražošanā, celulozes ražošanā un kā malku.

Skaistākie meža zvēri Latvijā - kas viņi ir? Nodarbības ilgums ~ 30 min.

Žuburainais un izmēros iespaidīgais alnis ir ne vien otrs lielākais sauszemes dzīvnieks Ziemeļamerikā un Eiropā, bet arī pēc dabas visai miermīlīgs - bet ne vienmēr! - zālēdājs.

Par brieža stalto stāju diženāki ir vien viņa ragi, kas no pavasara līdz pat ziemas beigām aug ar ātrumu 2,5 cm dienā. Pēc tam briedis ragus nomet, un to vietā atkal veidojas jauni.

Skaistākie meža zvēri Latvijā - kas viņi ir? Nodarbības ilgums ~ 30 min.

Pēc izskata omulīgie un pūkainie zvēri, kas daudziem asociējas ar grāmatu par medus mīļotāju Vinniju Pūku, ir vieni no lielākajiem Latvijā sastopamajiem plēsīgajiem zvēriem, kuri savā ēdienkartē labprāt iekļauj gan ogas, graudus un riekstus, gan augumā nelielus dzīvniekus. Šos četrkājainos dzīvniekus mūsu mežos gan var sastapt ļoti reti, un visticamāk tad tie ir ieklīduši no kādas kaimiņvalsts.

Izveicīgās un graciozās stirnas izskatās gluži kā izkāpušas no kādas pasaku grāmatas, un ļoti ticams, ka vismaz reizi būsiet tās redzējuši pastaigājamiēs kādā tuvējā mežmalā.

Skaistākie meža zvēri Latvijā - kas viņi ir? Nodarbības ilgums ~ 30 min.

Skaisti, bīstami un spēcīgi, vilki ir vieni no leģendām apvītākajiem zvēriem pasaulē un arī Latvijā. Un ne velti. Gan to gaudas mēnesnīcā, gan gudrā daba ir veicinājušas dažādu mītu rašanos jau no seniem laikiem, nereti piedēvējot tiem pat pārdabisku spēku.

Cik mazs, tik ašs! Ļoti iespējams, ka zaķis ir viens no mīlētākajiem dzīvniekiem Latvijā, kura piemīļīgais purniņš un pūkainais kažociņš izraisa patiku kā lielos, tā mazos, vēloties gausi pamīlot un paglaudīt.

Skaistākie meža zvēri Latvijā - kas viņi ir? Nodarbības ilgums ~ 30 min.

Latvijas „dižkaķis” lūsis var lepoties ne vien ar kuplu un siltu kažociņu, bet arī spēcīgām, kaķveidīgajiem netipiski garām kājām. Lūsis ir viens no mūsu mežu retajiem skaistuliem!

Rudās lapsas, tautā mīļi dēvētas par kūmiņiem, par spīti savam skaistajam kažociņam patiesībā ir visai negantas plēsējas un, ja vien radīsies izdevība, no lauku sētas aizstieps arī pa kādai vistiņai vai mazam cālēnam.

Skaistākie meža zvēri Latvijā - kas viņi ir?

Atrodi un savieno atbilstošās pēdas!

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības
centra

Meža konsultāciju pakalpojumu centrs

Agrita Šēnberga

Dienvidkurzeme

Grobiņas nodaļas mežsaimniecības
konsultante

+371 29285111

agrita.senberga@mkpc.llkc.lv

www.mkpc.llkc.lv

Paldies par uzmanību.
2021

MEŽA KONSULTĀCIJU
PAKALPOJUMU CENTRS

G U D R I S A I M N I E K O T

KONSULTEJAM UN IZGLĪTOJAM
SNIEDZAM APSAIMNIEKOŠANAS PAKALPOJUMUS
PIESAISTĀM ES FONDUS

MEŽĀ

WWW.MKPC.LLKC.LV